

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Gaag-Monster
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Zienswijze winningsvergunning NAM

Geachte heer, mevrouw,

Ondergetekende heeft kennisgenomen van de terinzagelegging van de winningsvergunning voor aardgas uit het Gaagveld.

Ondergetekende is tegen het verstrekken van een winningsvergunning.

1. Het beeld is aan het ontstaan dat de NAM ter compensatie van de verminderde gaswinning in Groningen de laatste restjes in Westland versneld uit de bodem wil halen en daarvoor bovendien moet gaan fracken. Dit leidt tot risico's in de vorm van extra bodemdaling, verhoogde kans op bevingen en mogelijke vervuiling van grondwater als gevolg van fracking zoals in Twente is gebeurd.
2. Bodemdaling vormt een probleem in Westland. De gevolgen van bodemdaling op (ondergrondse) infrastructuur, gebouwen en bouwwerken leiden tot schade. De berichten over de mate van bodemdaling zijn divers. Als gevolg van de jarenlange gaswinning is de bodem in Westland inmiddels op sommige plaatsen al meer dan 10 cm gedaald. De nieuwe winningsvergunning zal leiden tot verdere bodemdaling. Bovendien gaat bodemdaling door, ook na het stoppen van gaswinning. Er zijn meerdere oorzaken die invloed hebben op de bodemdaling, zoals inklinking van veengronden en de kanteling van de bodem in het westen van Nederland ten opzichte van het oosten van Nederland. Al met al kan de bodem in Westland met 6-7 cm per jaar dalen. Voor ondergetekende is het niet acceptabel dat de bodem verder daalt als gevolg van de gaswinning.
3. Trillingen: Als gevolg van (ongelijke) bodemdaling en de structuur van de ondergrond is er een kans op het optreden van bevingen. Het fracken zou dit kunnen versterken of rechtstreeks oorzaak kunnen zijn voor bevingen. Nog geen twee jaar geleden heeft de NAM uitgelegd dat het risico op tril-

lingen in Westland nagenoeg nihil was. Inmiddels zijn er risicoberekeningen uitgevoerd door TNO waaruit blijkt dat er in 's-Gravenzande een risico van 42% is op een beving. Ook SodM heeft Westland in de categorie 2 ingedeeld als het gaat om bevingen. De kans op bevingen in Westland als gevolg van de aardgaswinning is dus in tegenstelling tot eerdere mededelingen reëel. Daar komt bij dat de kans op bevingen vanwege andere oorzaken nog verhoogd wordt, wat niet is meegenomen in de rapporten. Juist in een regio die economisch van groot belang is en die dicht bebouwd is, wil je geen enkele risico lopen op schade. Ondergetekende acht het onacceptabel dat het risico op bevingen als gevolg van de aardgaswinning toeneemt in een gebied met zo veel kassen waarin honderden mensen dagelijks werken. Dat kan leiden tot levensgevaarlijke situaties. Bijkomend nadeel zou in de toekomst kunnen zijn dat verzekeringen voor glastuinbouwbedrijven te duur worden of dat bedrijven niet verzekeraar zijn. Het is niet verantwoord om dergelijke risico's te nemen om nu de laatste restjes aardgas uit de bodem te halen. Liever laten we de bronnen beschikbaar voor toekomstige generaties. De argumenten gelden te meer nu er vanuit de energietransitie vol wordt ingezet op hernieuwbare bronnen (fossielloos) Ondergetekende is van mening dat het steken van zo veel effort in het winnen van de laatste restjes aardgas in Westland beter besteed kan worden aan het ontwikkelen van duurzame alternatieve en innovatieve energiebronnen. Dat levert de lokale stakeholders en inwoners veel meer op.

4. Bewijslast bij schade en schadeafhandeling: Ondergetekende vreest dat de bewijslast van schade als gevolg van de bodemdaling onmogelijk wordt vanwege de diverse oorzaken van bodemdaling. Daarbij voldoet NAM niet aan de zorgplicht voor de omgeving. Zo gaat NAM niet ver genoeg bij het registreren van bevingen en verzakkingen. Er is een landelijk meetnet (KNMI), maar dit is niet toereikend voor plaatselijke metingen. Ondanks het feit dat er gesproken wordt over een uitbreiding van het meetnet en dat er meer lokaal wordt gemeten, wordt daar door de NAM geen actie op ondernomen. Evenmin is er duidelijkheid over een uniform schadevergoedingsprotocol. Voor de regio Groningen bestaat dit, maar voor de rest van Nederland is dit niet geregeld. Ondergetekende kan niet instemmen met voortzetting van de gaswinning zonder de aanleg van een lokaal meetnet evenals een wettelijke regeling waarin is geregeld dat de schade wordt afgewikkeld door een onafhankelijke schade beoordelende instantie, zoals dat ook in Groningen het geval is.
5. Fracken kan leiden tot bodemvervuiling en mogelijke vervuiling van grondwater. Daarom kan ondergetekende hier niet mee instemmen.

6. Affakkelen: Er is door SodM al een opmerking gemaakt over affakkelen. Het komt veelvuldig voor dat er op de locatie Maasland gas wordt affakkeld met alle nadelige gevolgen voor het milieu. Het is voor ondergetekende niet acceptabel dat deze werkwijze in Westland een vervolg krijgt.
7. Geluidsoverlast: Omwonenden ondervinden steeds meer hinder van laagfrequente geluidsgolven van pompen op het NAM-terrein. Inwoners uit zowel 's-Gravenzande, Maasdijk als Maasland ondervinden al overlast. De indruk bestaat dat de geluidsoverlast vaker voorkomt nu het moeilijker wordt om de laatste restjes gas naar boven te krijgen. De vrees bestaat dat er steeds vaker en langer geluidsoverlast zal ontstaan.
8. Einddatum winning: Er wordt gezegd dat 2027 de einddatum is, maar er kunnen geen garanties gegeven worden dat het dan ook daadwerkelijk het einde betekent van de gaswinning in Westland.

Aan het vorenstaande kan nog het navolgende worden toegevoegd.

- Veel woningen in Westland zijn op staal gefundeerd en dus uiterst gevoelig voor bodemdalingen. Daar wordt geen rekening mee gehouden.
- De door NAM aangegeven voorziene bodemdaling is voor Westland niet uitgezocht, maar betreft algemene informatie en verschilt sterk per locatie. Had wel moeten gebeuren.
- Fracken of hydraulisch stimuleren brengt voor ondergetekende onzekere risico's met zich mee. Had specifiek voor Westland in beeld gebracht moeten worden.
- De monitoring van de effecten van de voorziene en reeds gedane gaswinning in Westland is nog niet gereed.
- Een gedegen calamiteitenplan ontbreekt.
- Geen rekening is gehouden met de breuklijn die onder Westland loopt. Niet onderzocht is of dat het risico van aardbevingen vergroot bij fracking. Dit te meer nu volstrekt onduidelijk is welke nieuwe bronnen nodig zijn en waar en hoeveel gefracked gaat worden.
- Geen echte einddatum en eindhoeveelheid worden in de aanvragen en het ontwerp genoemd.
- In de ontwerpvergunning wordt niets aangegeven over de noodzaak van plaatsing seismologische apparatuur en er worden ook geen nulmetingen gedaan.
- Niet onderzocht is wat de gevolgen van de fracking voor de huidige en toekomstige geothermie in Westland zijn, wat de effecten op het grondwater en het zoete- en mogelijk drinkwater zijn. Dit had eerst uitvoerig onderzocht moeten worden.

- Het staatstoezicht acht een reëel risico aanwezig van bevingen die kunnen leiden tot schade aan gebouwen in Westland. Waarom wordt deze constatering in het ontwerpbesluit volledig gepasseerd?
- In het ontwerpbesluit wordt te veel vertrouwd op de controle- en detectieplicht van de NAM. Inmiddels staat wel vast dat die controle weinig zekerheid geeft (locatie Monster waar door een derde werd vastgesteld dat er een lekkage was en verder weg Groningen).
- Westland zal indien mogelijk niet meewerken aan verlenging huurcontracten of nieuwe huurcontracten sluiten met NAM omdat zij tegen de nieuwe gaswinningen zijn.

Ondergetekende is fel gekant tegen vergunningverlening omdat hij meent dat om uiteenlopende redenen geen verdere gaswinning onder de gemeente Westland dient plaats te vinden. Ondergetekende verzoekt de minister dan ook met klem de vergunning te weigeren. Ondergetekende wenst deze zienswijze nader mondeling toe te lichten en zo nodig aan te vullen.

Tenslotte maakt ondergetekende ernstig bezwaar tegen de periode van het jaar van tervisielegging. Dit is de vakantieperiode voor veel van onze burgers. Ondergetekende vindt dat dat niet getuigt van een zorgvuldig bestuur.

Hoogachtend,

Naam:

Adres:

Postcode en plaatsnaam:

e-mailadres:

Ondergetekende is woonachtig te en dus in het gebied wat direct getroffen wordt door de fracking / winning. Alle gevaren en risico's gelden dan ook en ondergetekende is rechtstreeks belanghebbende.